

31.03.22. 12 (фізика)

Тема: “Радіоактивне випромінювання
(випромінення) та його види.”

ХІД УРОКУ:

1. Пояснення нового матеріалу.

Радіоактивністю - називається самовільне перетворення **нестабільних** ядер важких елементів в інші більш стабільні ядра, під час якого випромінюються мікрочастинки.

Випромінювання мікрочастинок під час **радіоактивності** називається **радіоактивним випромінюванням** (випроміненням).

ВИДИ радіоактивного випромінювання

альфа -
розпад

перетворення
нестійкого ізотопу
в інший хімічний
елемент із
випромінюванням
альфа - частинки

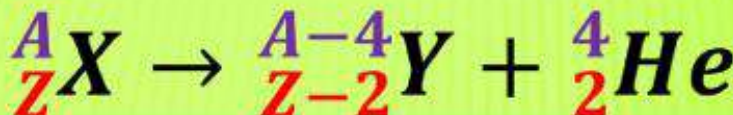
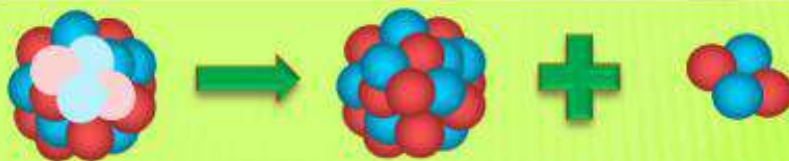
бета - розпад

перетворення
нейтрона в
протон або
протона в
нейтрон в ядрі з
утворенням
нового хімічного
елемента і
випромінюванням
мікрочастинок

спонтанний
поділ ядер

ядра
нестійких
елементів
самі
розпадаються
на більш
стійкі ядра
інших
хімічних
елементів

α-розпад

(Отже, нуклонне число ядра атома зменшується на 4, а протонне на 2, тому утворюється ядро елемента, порядковий номер якого в періодичній таблиці на 2 одиниці менший, ніж порядковий номер вихідного елемента.)

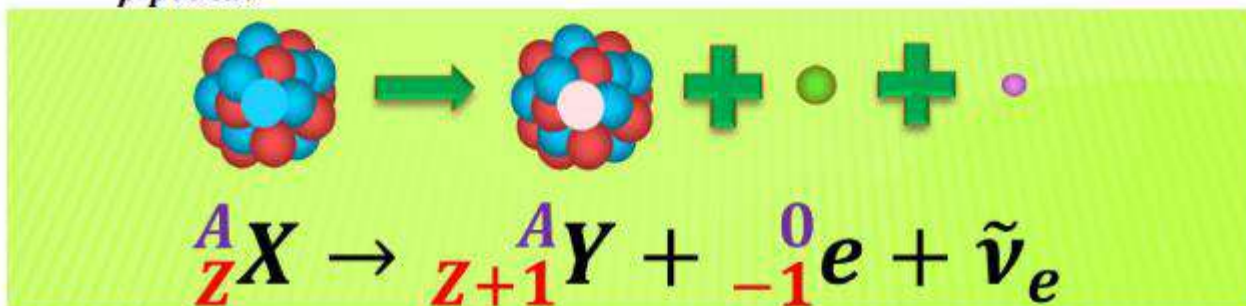
Під час α (альфа) розпаду утворюється α (альфа) частинка.
 α частинка - це ядро атома He (гелію).

Альфа – розпад: ${}^A_Z X = {}^{A-4}_{Z-2} Y + {}^4_2 He$

↑
Альфа – частинка

Наприклад: ${}^{226}_{88} Ra \rightarrow {}^{222}_{86} Rn + {}^4_2 He$

β -розпад

(Отже, нуклонне число ядра атома залишається незмінним, а протонне збільшується на 1, тому утворюється ядро елемента, порядковий номер якого в періодичній таблиці на 1 одиницю більший, ніж порядковий номер вихідного елемента) β -розпад супроводжується випромінюванням нейтрино (Ернест Паулі 1931 р.). Експериментальне підтвердження його існування отримали у 1952-1956 рр.

Бета – розпад: 1) β^- - розпад - утворюється новий хімічний елемент і виділяється електрон і антинейтрино:

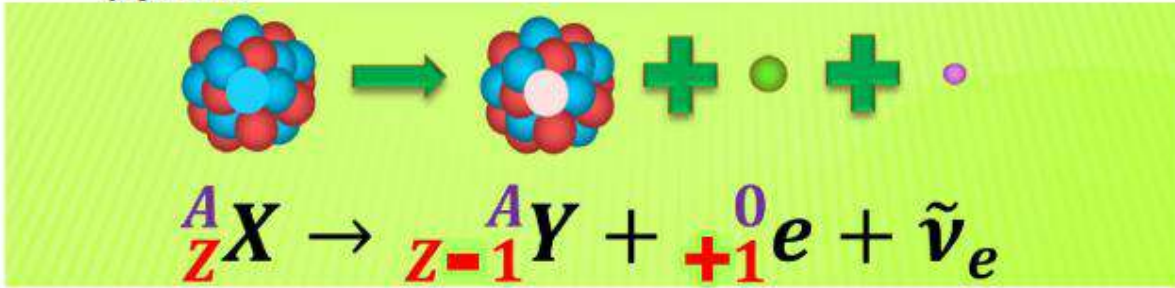
для C ставимо не 12 а атомну масу 14 нового хімічного елемента N

$${}^{14}_6 C \rightarrow {}^{14}_7 N + {}^0_{-1} e + {}^0_0 \bar{\nu}$$

Z = 6   Z + 1   електрон   антинейтрино

	X	Y	
	${}^{14}_6 C$	$\rightarrow$	${}^{14}_7 N + {}^0_{-1} e + {}^0_0 \bar{\nu}$
	$Z = 6$	$Z + 1$	електрон антинейтрино
	6	7	8
	Карбон	Нітроген	Оксиген
	Вуглець	Азот	Кисень
	12,01115	14,0067	15,999
	14	15	16
	Si	P	S

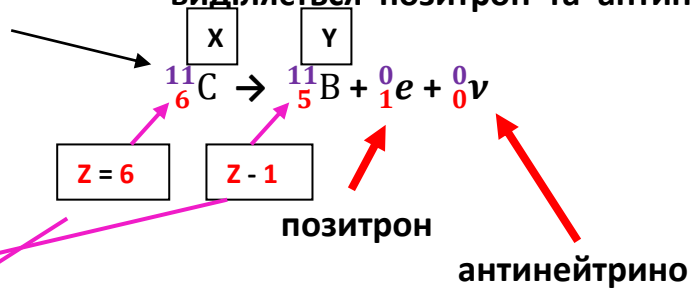
β^+ -розпад

(Отже, нуклонне число ядра атома залишається незмінним, а протонне збільшується на 1, тому утворюється ядро елемента, порядковий номер якого в періодичній таблиці на 1 одиницю більший, ніж порядковий номер вихідного елемента) β -розпад супроводжується випромінюванням нейтрино (Ернест Паулі 1931 р.). Експериментальне підтвердження його існування отримали у 1952-1956 рр.

2) β^+ - розпад - утворюється новий хімічний елемент і виділяється позитрон та антинейтрино:

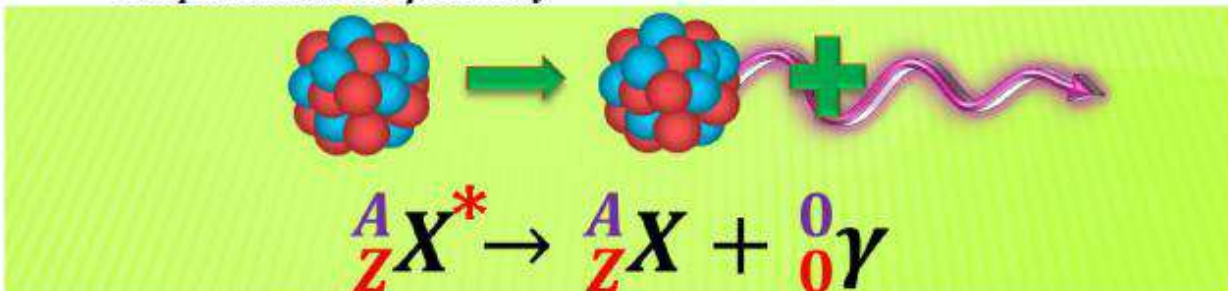
для C ставимо не 12 а атомну масу 11 нового хімічного елемента В (бор)

5	В	6	С
Бор	10,811	Карбон	12,01115
	Вуглець		

$$10,8 \approx 11$$

Випромінювання γ -кванту

γ - випромінювання пов'язане з переходом ядра із збудженого стану з високим рівнем енергії на нижчий рівень, може супроводжувати α і β - розпади. Воно не викликає зміни заряду, а маса ядра змінюється на дуже малу величину.

γ (гама) - випромінювання (випромінювання γ – кванту)

2. Домашнє завдання: - записати тему в зошит.